

‘Het gebeurt in de gang, de mooiste ruimte van het Diekhuus’

Het Kulturhus is een Scandinavisch fenomeen. In zo'n huis zijn verschillende instellingen samengebracht, op het gebied van bijvoorbeeld zorg, welzijn, cultuur, educatie en zakelijke dienstverlening. Per dorp kan de samenstelling van een Kulturhus flink verschillen. Maar in alle gevallen is zo'n gebouw bedoeld om voorzieningen veilig te stellen en zo de leefbaarheid en sociale samenhang in kleine gemeenschappen te behouden. Sinds 2000 is het Kulturhus in opmars in Nederland. Tientallen Kulturhusen en Cultuurhuizen zijn gerealiseerd en meerdere gemeenten – vooral met kleine kernen – hebben plannen in die richting. Goeree-Overflakkee kent het fenomeen al sinds 1954, lang voordat het buiten Scandinavië bekendheid begon te genieten. Het Diekhuus in Middelharnis is in feite een Kulturhus avant la lettre.

Het Diekhuus is al jaren een culturele kookpot, die borrelt en bruist. De vlam eronder brandt altijd en het brouwsel laat verschillende geuren los. Geuren die elkaar versterken en samen een welriekend en smaakvol geheel opleveren.

Piet Westhoeve is al twintig jaar ‘bewoner’ van het Diekhuus. “Ik ben hier bijna elke dag, vaak van half tien ’s ochtends tot half tien ’s avonds.” Piet is muziekdocent. Hij geeft in het Diekhuus pianoles namens de Muziekschool Goeree-Overflakkee. Tachtig leerlingen heeft hij, ze variëren in leeftijd van 7 tot 70 jaar. De kortste les duurt een kwartier, maar de meeste leerlingen kruipe een halfuur achter de piano.

“Elk halfuur is nieuw”, zegt hij. “Elk halfuur komt er weer een ander. Die zit in de gang te wachten. Ik doe altijd zelf de deur open, kijk de gang in en loop even mijn lokaal uit. Je ontmoet altijd anderen. ’s Morgens om half twaalf is de gang geblokkeerd. Dan komen de moeders hun kinderen ophalen in de peuterspeelzaal, hiernaast. Maar het kan ook heel stil zijn. Op woensdagmiddag bijvoorbeeld. Op dinsdag is het weer een stuk drukker. Dan is Harald Jassoy er om teken- en schilderlessen te geven, is er hobolessen, naailessen en yoga. En op vrijdag is het hier helemaal een bruisend gebeuren, met al die muzieklessen.” Dan heeft de docent het nog niet over de taallessen en bedrijfscursussen die ook in het Diekhuus plaatsvinden. Naast de voorstellingen in het Filmhuis, de concerten en het kindertheater.

Er gebeurt van alles in dit Goeree-Overflakkeese Kulturhus. Op het eerste oog zijn het allemaal losstaande activiteiten, maar een nadere beschouwing leert dat er volop gelegenheid is tot ontmoeting, onderlinge inspiratie, verwondering en zelfs vervoering. In het Diekhuus maak je kennis – letterlijk en figuurlijk – en scherp je je verbeeldingskracht.

Piet Westhoeve vroeg zich wel eens af wat de mooiste zaal is in het Diekhuus. Lang hoefde hij niet na te denken over het antwoord. “De gang. Daar komen alle gebruikers van dit gebouw. Daar heb je gesprekken en hoor je van alles. Harald zet dinsdagmiddag de deur van zijn lokaal wel eens open om een stukje Chopin te horen tijdens de schilderles. De peutersjes kijken regelmatig om het hoekje als ze iemand horen spelen. Als ze willen mogen ze ook even op de piano rammen. Dan kunnen ze thuis vertellen dat ze piano hebben gespeeld. Eind november en begin december horen we Sinterklaasliedjes vanuit de peuterspeelzaal en dan spelen wij ze na.”

De muziekdocent wil maar zeggen: de gang is een culturele ontmoetingsruimte. In de gang leiden soms toevallige ontmoetingen tot verbazing, inspiratie en een begin van belangstelling. Je ziet een expositie, je bezoekt het Filmhuis, je volgt een les, je haalt je kind op – en dan kan het zomaar gebeuren. De docent ziet het al twintig jaar en maakt het zelf ook regelmatig mee. “Mensen komen en gaan. Altijd zijn er weer anderen. En altijd brengen ze elkaar op ideeën. Dat gebeurt vanzelfsprekend, spontaan, toevallig. Generaties muzikanten en schilders hebben door die gang gelopen. Ze nemen allemaal wat culturele kwaliteit mee naar huis.”

De kinderen van peuterspeelzaal Driewieler zijn goed af. Ze zien hoe een schilderij tot stand komt en komen in aanraking met muziek. Kunst en cultuur krijgen zo een plek in hun wereldbeeld. Peuterleidster Anja van Alphen is blij dat er altijd wel iets gebeurt met pedagogische meerwaarde. Komt het busbedrijf naar het plein voor het Diekhuus om de OV-chipcard te introduceren, dan gaat ze even kijken met de kinderen. Hetzelfde gebeurde toen pas de loodgieter bezig was in het gebouw. Ook dan kan het plezier, de interesse of de verwondering toeslaan.

In de gang van het Diekhuus gebeurt het. Volstrekt naturel. Voordat je van de foyer, waar je een kopje koffie hebt gedronken, in het Filmhuis bent beland, ben je langs een imposante culturele staalkaart gekomen. “Je bent niet zomaar in zaal zes”, zegt Piet met een verwijzing naar dé Flakkeese filmzaal. “En onderweg kan er van alles gebeuren. Je loopt hier eens binnen, kijkt daar eens rond. Heel gewoon, heel leuk.”

Het Diekhuus is een culturele werkplaats. Docenten zijn bezig met hun vak, hun ambacht, en samen geven ze vorm aan het Kulturhus op Goeree-Overflakkee. Dat wederzijdse inspiratie kan leiden tot imposante samenwerkingsprojecten, bewijzen de grote publieksvoorstellingen Meekrap en Mare. “Ideeën ontstaan in de gang. Of op het plein. Of tijdens de repetities.”

Steeds meer gemeenten en provincies onderkennen het belang van een Kulturhus. Zo’n huis brengt voorzieningen samen, wat goed is voor de leefbaarheid en de sociale samenhang, zeker in kleine kernen. Goeree-Overflakkee heeft al zo’n huis voor iedereen. Een huis van ontmoeting, dat ervoor gemaakt is om de regionale sociaal-culturele functie in te vullen. Niet alleen gecentraliseerd in Middelharnis, maar ook als springplank naar de dorpen.

In een tijd dat sociale cohesie en cultuurparticipatie hoge beleidsprioriteiten zijn, is het een geruststellende gedachte dat het eiland al 56 jaar een Kulturhus heeft. Een luxe die elders in Nederland niet veel voorkomt.

Kees van Rixoord